

Van: d.e.vermeulen@museum19401945.nl
Aan: [Raadsgriffie Dordrecht](#); [Griffie Zwijndrecht](#)
Onderwerp: Uitnodiging onthulling straatnaam Jeanne Berkelaar
Datum: dinsdag 18 maart 2025 19:29:57
Bijlagen: [Uitnodiging Jeanne Berkelaar.pdf](#)

Geachte raadsgriffiers,

In de bijlage treft u een uitnodiging gericht aan de gemeenteraden van Dordrecht en Zwijndrecht. Deze uitnodiging gaat over het onthullen van een straatnaambord voor de verzetsheld Jeanne Berkelaar.

De reden beide gemeenteraden is omdat Jeanne Berkelaar als verzetsstrijder woonachtig was in Zwijndrecht en viel onder de verzetscommandant Paul Kooiman. Haar activiteiten waren in heel Nederland maar ook met namen in Dordrecht.

Wie was Jeanne Berkelaar

Jeanne Berkelaar: Een Leven in Dienst van Moed en Vrijheid

Jeanne Berkelaar, geboren en getogen in Zwijndrecht, leidde een leven dat gekenmerkt werd door onverschrokken moed en onwankelbare toewijding.

Van haar jonge jaren in Dordrecht tot haar heldhaftige rol in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog, Jeanne's leven is een inspirerend verhaal van verzet, overleving en dienstbaarheid.

Opleiding en Verpleging in Dordrecht

Jeanne volgde haar middelbare schoolopleiding aan de HBS in Dordrecht, een stad die haar leven diepgaand zou beïnvloeden. In 1938 begon ze haar loopbaan als leerling-verpleegkundige in Dordrecht.

Deze rol legde de basis voor haar veerkracht en haar vermogen om in stressvolle en moeilijke omstandigheden te opereren – eigenschappen die later in haar verzetswerk van onschatbare waarde zouden blijken.

Toetreding tot het Verzet

Via haar vader, die in Zwijndrecht samen met Leendert Keesmaat en Pieter Kooiman de verzetsgroep "De Orde Dient" oprichtte, rolde Jeanne het verzet in.

Haar vader werd een van de leiders van het Zwijndrechts verzet, en Jeanne kreeg via hem contact met de Dordtse groep van Paul Kooiman.

Kooiman was een belangrijke verzetsleider die betrokken was bij sabotage, spionage en het helpen van onderduikers.

Jeanne werd al snel een landelijke koerierster voor de groep-Kooiman. Haar werk bracht haar door heel Nederland, waarbij ze berichten, plannen en soms zelfs explosieven vervoerde.

Ze leverde cruciale informatie af voor sabotageacties, zoals het ontregelen van spoorwegen en elektriciteitscentrales. Dankzij haar intelligentie en kalme houding kon Jeanne Duitse controles ontwijken, zelfs als ze onder directe dreiging stond.

Daarnaast hielp ze bij spionagewerk door informatie te verzamelen over Duitse troepenbewegingen en strategische locaties.

Helpen van Onderduikers

Naast sabotage en koerierswerk speelde Jeanne een belangrijke rol in het helpen van onderduikers. Ze vervoerde valse identiteitsbewijzen, voedselbonnen en medicijnen naar schuilplaatsen in Dordrecht, Zwijndrecht en omliggende dorpen.

In een van haar gevaarlijkste missies begeleidde ze een Joods gezin naar een veilige locatie en zorgde ze voor hun nieuwe identiteit, waarmee ze ontsnapten aan de vervolging van de nazi's.

Arrestatie en Gevangenschap

Op 8 augustus 1944 sloeg het noodlot toe. Jeanne werd verraden door Miep Oranje en gearresteerd door de Duitse Sicherheitsdienst.

Ze werd overgebracht naar de Heemraadsingel in Rotterdam, waar ze werd onderworpen aan zware verhoren. Ondanks de fysieke en mentale druk weigerde Jeanne iets los te laten en beschermde ze

het verzetsnetwerk.

Na haar arrestatie werd ze overgebracht naar het Oranjehotel in Scheveningen, en later naar Kamp Vught. Vervolgens werd ze gedeporteerd naar de concentratiekampen Ravensbrück en Dachau. De ontberingen die Jeanne in deze kampen doorstond waren onbeschrijfelijk, maar haar vastberadenheid om te overleven hield haar op de been. In mei 1945 werd ze door Amerikaanse troepen bevrijd uit Dachau.

Begin juni keerde ze terug naar Zwijndrecht, waar ze herenigd werd met haar familie.

Onderscheidingen en Nalatenschap

Voor haar dappere werk in het verzet werd Jeanne onderscheiden met het Verzetshedenkingskruis en het Kruis van de Federatie van Europese Oud-Strijders.

Ze bleef een inspiratiebron, niet alleen voor haar moed tijdens de oorlogsjaren, maar ook voor haar toewijding aan vrijheid en rechtvaardigheid.

Jeanne Berkelaar overleed op 18 januari 2007 in Steenwijk, maar haar nalatenschap leeft voort als een voorbeeld van veerkracht en onbaatzuchtigheid.

Haar verhaal herinnert ons eraan hoe individuele moed, samenwerking en vastberadenheid de loop van de geschiedenis kunnen veranderen.

Jeanne Berkelaar is een naam die symbool staat voor de kracht van het verzet en de onverwoestbare menselijke geest.

Met vriendelijke groet

Best Regards

Ed Vermeulen | Bestuursvoorzitter

Stichting Museum 1940 - 1945

Nieuwe Haven 27-28 | 3311 AP Dordrecht | The Netherlands

Phone: + 31 78 6 130 172 | E-mail: d.e.vermeulen@museum19401945.nl

Internet: www.museum19401945.nl

25 | 1930 | 1935 | **1940 | 1945** | 1950 | 1955 | 1960 | 1965 | 1970 | 1975 | 1980 | 19

This e-mail is personal. For our full disclaimer, please visit <http://www.museum19401945.nl/email-disclaimer>